

Statens forurensningstilsyn
Norwegian Pollution Control Authority

JUSTISDEPARTEMENTET	
06 NOV 2009	
SAKSNR.:	200903639
AVD/KONT/BEH:	LOV/ED/KG
DOK.NR.	36
ARKIVKODE:	

Justis- og politidepartementet
Boks 8005 Dep
0030 Oslo

Statens forurensningstilsyn
Postboks 8100 Dep, 0032 Oslo
Besøksadresse: Strømsveien 96

Telefon: 22 57 34 00
Telefaks: 22 67 67 06
E-post: postmottak@sft.no
Internett: www.sft.no

Dato: 02.11.2009
Vår ref.: 2009/822 008
Deres ref.:
Saksbehandler: Frantz Nielsen, telefon: 22573435

Høring - NOU 2009: 9 - Lov om offentlige undersøkelseskommissjoner - Justis- og Politidepartementet

SFT er positive til forslaget om å lovregulere offentlige undersøkelseskommissjoner, men utredningen vurderer i liten grad det konkrete forholdet til den alminnelige forvaltningen. Etter SFTs vurdering er forslaget om forvaltningens plikt til å følge opp rapporter fra undersøkelseskommissjoners uklart.

Vi viser til Granskingskommissjonsutvalgets utredning NOU 2009:9 *Lov om offentlige undersøkelseskommissjoner* sendt på høring 26.06.09.

SFT ser behovet for å klargjøre de rettslige sidene knyttet til granskingskommissjoner og vi er i hovedtrekk positive til forslaget intensjon og utforming.

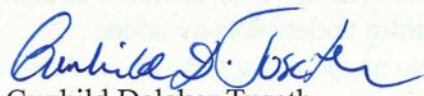
SFT er et direktorat som fastsetter og håndhever krav til virksomheter med forurensende utslipp eller stort forurensningspotensiale. SFT har hatt en myndighetsrolle i tilknytning til flere av de sakene som har vært gjenstand for granskingskommissjoner jf NOUens vedlegg 1, og vi ser det som sannsynlig at det også i fremtiden vil skje ulykker som omfatter forurensning og som vil bli gjenstand for undersøkelseskommissjoner i tråd med utvalgets forslag. Vi har i vår gjennomgang av forslaget derfor fokusert på grenseflaten mellom de ordinære tilsynsmyndighetene og en undersøkelseskommissjon.

Det forutsettes i utredningen pkt 24.1 at det bare sjelden vil forekomme at undersøkelseskommissjoner vil bli opprettet i saker som samtidig undersøkes av andre forvaltningsorganer. Etter vår vurdering er dette neppe riktig sette i lys av de i vedlegg 1 opplistede historiske granskingskommissjoner. De fleste virksomheter og aktiviteter er regulert av en rekke lover og regler og disse håndheves av ulike forvaltningsorganer. For å håndheve lover og regler må man få avklart fakta, og innledningsvis i en saksbehandling vil derfor et tilsynsorgan sørge for at fakta kommer på bordet.

Dersom vi konstruerer en hendelse, f eksempel en stor eksplosjon ved et oljelager, så vil det sannsynligvis foreligge brudd på bestemmelser som forvaltes av flere myndigheter herunder SFT og DSB. Begge tilsynsorganer vil i en slik situasjon umiddelbart forsøke å få på plass fakta rundt hendelsen. Tilsynsorganenes oppgave i en slik situasjon er å sørge for at adekvate avbøtende tiltak iverksettes, vurdere nye reguleringer samt vurdere om det er forhold som bør anmeldes til politiet. Dersom det i en slik situasjon bestemmes at det skal settes ned en undersøkelseskommisjon så vil denne arbeide parallelt med forvaltningen. Lovutkastet sier ingenting om forholdet til den ordinære forvaltningen i denne fasen selv om det kan reises en rekke spørsmål og dilemmaer. Skal forvaltningen være så avventende som mulig med å granske selv? Skal forvaltningen være forsiktig med å synliggjøre i offentligheten vurderinger som senere kan berøres av undersøkelseskommisjonen. Skal undersøkelseskommisjonen koordinere de øvrige forvaltningsorganers undersøkelser? Forvaltningens egen rolle vil kunne være gjenstand for granskning av undersøkelseskommisjonen. Vi viser for øvrig til at DSB i 2009 har fått oppdrag fra Justisdepartementet for å se nærmere på koordineringen av myndighetsansvar ved store ulykker.

Lovutkastet legger opp til at en rapport fra en undersøkelseskommisjon ikke skal være rettslig bindende, men samtidig skal det ved opprettelsen av en kommisjon utpekes en myndighet som skal ha hovedansvar for oppfølging av undersøkelseskommisjonens konklusjoner (§1). Denne ansvarlig myndighet skal så snart som mulig etter at rapport foreligger ta stilling til undersøkelseskommisjonens vurderinger og avgjøre hvilke tiltak som skal iverksettes. En slik oppfølgingsordning ser tilforlatelig ut, men det er vanskelig å se hvordan dette skal fungere i praksis. For det første så er det litt rart å bestemme hvem som skal følge opp før man har undersøkt hva som er problemet. For det andre så er det vel ikke gitt at det er mulig å finne en myndighet som har kompetanse både faglig og rettslig til å ta stilling til og til å få gjennomført de foreslåtte tiltak. Dersom for eksempel et departement får en slik oppgave skal da dette departementet kunne bestemme over forhold som forvaltningsmessig hører inn under et annet departement? SFT er redd for at et slikt system kan skape mer uklarhet enn orden.

SFT er i likhet med utvalget svært skeptisk til at undersøkelseskommisjoner skal uttale seg om straffeansvar og erstatningsspørsmål. Det er etter vårt skjønn ingen grunn til at en undersøkelseskommisjon skal ha en slik rolle.

Gunhild Dalaker Tuseth
seksjonssjef

Frantz Nielsen
Seniorrådgiver